STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 06380

HAYNT VI AMOL

A. Berger

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

א. בערגער

היינט ווי אַמאָל

ל י ד ע ר

פאַרלאַג „אַמעריקא"
ניו יאָרק, 1936

Copyright 1936
by I. A. Berger
New York, N. Y.

FARLAG AMERICA
425 Lafayette Street,
New York, N. Y.

דרוק פיוטורא פרעס.   צייכענונג פון ב. קאפמאן.

I

איבער גאַסן און וועגן

די לידער אינם בוך זיינען אַ טייל פון אַ גרעסערער צאָל לידער און פּאָעמען, וואָס איך האָב פון צייט צו צייט גע־דרוקט אין פאַרשיידענע ליטעראַרישע זשורנאַלן און זאַמל־ביכער אין דעם משך פון יאָר 1917 ביז סוף 1935.

א. ב.

היינט ווי דאַן

היינט ווי דאַן —
אין די טעג פון שטאַרבנדיקן טשעכאָוו,
טראָגט זיך דורך דער לופט
די האַק,
אַריבער קאַרשן־גערטנער,
פּאַלנדיקע שטאַמען.
און טאָג נאָך טאָג
אין אימה׳דיקן הויך,
ווי שלאַנגען ריזיקע
וויקלען זיך גאַסן־מויערן,
רונד ארום דיין גוף
פאַרלאָרן...
און מעקן אָפּ
פון דיין זוכנדיקן בליק,
דאָס לעצטע שטיקל בלוי
פון טאָגיקן און אָוונט־האָריזאָנט —
אין ליכטיק דינעם הימל־בויגן...

און ווי דורך די ווענט — די זון,
וואָס מיידט דיין אומעטיקן פענצטער אויס,
דער פויגל מיידט אין שרעק
דיין דאַך. — — —
און ווי דורך נעפּל — פאַר דיין אויג,
די וועלט,
ווי אַ קאַרשן־גאָרטן, האַרבסטיק,
אונטער האַק פאַרגייט...

אין בבל-טורעם פון אונדזערע טעג...

דאָ, אינ׳ם בבל-טורעם פון אונדזערע טעג,
וואָלקן-מויערן פון ניו-יאָרק —
דאָ פאַר די אָפּים-פענצטער,
טיש און ווייס פּאַפּיר,
וואו טאָג נאָך טאָג
מיין מי
ווי די וואסערן פון טייך,
אין שטורעמדיקן ים — פאַרפאַלן...
דאָ אין דער שווינדלדיקער הויך
און טומלדיקן גאַנג פון טאָג —
קומט אָפּט אַריבער מיר
די רו און קילקייט,
ווי פון שפּיצן בערג
אין קלאָרן שניי...

און פאַר די פענצטער דאָן אַזוי,
שטיל — אין וואָלקן-גאַנג —
וואַנדערט מיין געדאַנק
דורך הויכן,
אַריבער לענדער, וועלטן,
דורות טויזנטער,
וואָס זיינען אויפגעגאַנגען
און פאַרגאַנגען,
אַ יעדער אין זיין מי...
און האָבן ווי בבל
אין ביינקשאַפט זיך געהויבן,

אין טורעמס און היינגענדיקע גערטנער —
צו די וואָלקנס, הימלען
און שפרייטן זיך אַצינד
ווי ביימן, — אויפגעגראָבן פונ׳ם קאַלך־שיכט,
פאַר דעם שאַרף
פון רידל און פון לאָם...
— — — — — — — — — — — —
און אייביק, ווייטער, גאָלדיקער זיך ציט
דער שטערן־וועג,
דורך מיליאַרדן טעג און נעכט פאַרלוירן...

און העכער,
טיפער, כשוף׳דיקער, שטייגן
גאַסן־מויערן, פענצטער, טורעם־שפּיצן
און ווי שטייגלאַך דינע,
העלזער־שורות —
אין די וואָלקנס ציען זיך און ציען...
און אַדלערדיק אַריבער זיי
ווי דורות׳דיקער ביינקשאַפט —
פאַר די הימלען,
נים דערגרייכטע —
זשומענדיקע מאָטאָר־פליגל...
— — — — — — — — — — — —
אַ, רגע׳ם שטילע — אונטער וואָלקן־הייכן,
דאָ אינ׳ם בבל־טורעם,
אין טומלדיקן גאַנג פון טאָג...

גאַסן פון ניו יאָרק

דרום גאַסן פון ניו יאָרק!
סקלאַדן בא די האַפן-ברעגן —
גאַסן — און הייגנגענדיקער שטאָל פון בריקן
נאָנט, אין לופט...
גאַסן — פּאָרטן.
פּאַר אנקערדיקע שיפן, פאַנען
פון דער גאַנצער וועלט...
דרום גאַסן פון ניו יאָרק!
ווי ליב איז אומצוגיין
אין אייערע ווינקלען,
דורכגייענג,
בא די וואַסער-ברעגן.
און פילן
אין דער לופט:
דעם הארבן ריח פון די סקלאַדן,
פון קאַווע, אינגבערן
און פעלן.
פון די יאַווא אינזלען,
דזשאַמייקע, פּאָרטאָ-ריקאָ.
און פון גומי פרישן
פון דער וויטער קאָנגאָ,
געבראַכט אהער בא אַט די ברעגן...
און נאָנט אַזוי ווערט מיר די וויט

די וואונדערלאַכע,
וואָס קומט אַהער
אויף שיפן-קאַראַוואַנען,
מיט פאַרביק-ווייענדיקע פאָנען,
פון אַלע אינזלען,
לענדער, פון דער וועלט,
צו די ווינקלען, גרויע,
איינגע דרום גאַסן פון ניו יאָרק...

אין מיטן פון די רייד...

אין מיטן פון זייערע רייד:
פון „דיווידענט", פראפיטן", —
אוועקגעוואנדערט וואו האט פלוצלינג מיין געדאנק
אויף ווייטע, קילע שאטנדיקע וועגן
פון א יונגן גרינעם וואלד.

און ווי א וואנדערער
א מידער, —
גערוט האב איך דארט לאנג אין שווייגן,
אויף א נידריקן שטאם,
פון אן אפגעזעגטן בוים.

זיי האבן גערעדט.
און איך האב אויפגעשלאגן א געצעלט,
אין קילן שאטנדיקן גרין, —
און ס'זיינען זייערע רייד געפאלן
ווי הארטער האגל,
אריבער דעם דאך פון מיין געצעלט,
וואו כ'האב אין מיטן פון די רייד
געפונען רו...

פ אַ ס ט אָ ר אַ ל

דער טאָג פאַרגייט,
און דורך די אָפּים-פענצטער, הויך
אין בלוי-ווייס אויפגעגאַנגען פלאַם,
דער פריער ווענוס-שטערן, פרידלעך
לייכט אָוונטדיק אריין...

די הענט פארלייגט, —
מיין מי פון טאָג פאַרגאַנגען מיט דער זון.
אין פרעמדער שפע—דער פאַפיר-קאָרב איבערפילט.
און מיד מיין שטערן צו דער שויב זיך דריקט
אין שטילער רו.

איך קוק אראָפּ:
די גאַסן—ביימן שווארצע אויפגעאַקערט אין אַ פעלד.
און איילנדיקע שטראָמען — פינטלדיקע קעפּ...
— — — — — — — — — — — —
און ערגעץ וואו פון בערג און טאָל,
שטייגן מיט דעם אָוונט אויף, אין ווייט
און ציען — — —
פאַר דעם פאַסטוך, צוריק אַהיים די שאָף.

אין דער מיטאָג־שעה . . .

אין דער מיטאָג־שעה,
פון דער מי באַפרייט —
וואונדערלאכע רו
דיין געמיט פאַרוויגט...

אין דער מיט פון שטאָט,
באַ אַ פענצטער שטיל,
צי אין וויטן וועג
באַ אַ ברעג פון פעלד.

טרוקן ברויט — צי רייך
באַ אַ טיש געגרייט:
וואונדערלאַכער גנאָד
אויף דיין קאָפּ זיך שפּרייט.

דורך דיין זין און בליק
זעאונגען אין ווייט —
אין אַ גאָלדיק ליכט
דין זיך שפינט און שפינט...

און דיין קול און וואָרט,
ווי דעם נביא׳ס רייד, —
אין אַ וועלט פון רו —
ווי אַף פליגל שוועבט.

איבער אונדז...

איבער אונדז — קיין גרינע ווייענדיקע צווייגן.
נאָר שעה נאָך שעה
אין בלוילאכן אַפּריל־פאַרנאַכט מיר גייען,
דורך גאַסן פון דער שטאָט
ווי דורך טיפע שאָטנדיקע אַלייען...

און מויערן
דינע, טורעמדיקע שפּיצן,
גאָלדיקן אין אוונט־זון
וואלדיק, ווי טאָנען אין פאַרנאַכט
זוניק, רונד ארום די קרוינען...

— — — — — — — — — — —

אַ שעה'ען ליכטיקע אַזוי אין גאַנג און רייד!
און נעמען פון אַמאָל, דערמאָנטע —
וואָס שפּרייטן זיך ווי כישוף־טעפּיכער,
אונטער אונדזערע טריט
און וואונדערלאָך אַזוי
דורך יאָגנדיקע אויטאָס —
גאַס נאָך גאַס און עווענייוס אונדז פירן...

און ערגעץ:
אין מיטן פונ'ם רויש,
פון אַ פענצטער, איינזאַם,
דאָס שפּילן פון אַ קלאַרנעט,
ווי פון אַ וועלט פאַרגאַנגען לאַנג —
קומט שטיל צו אונדז,
ציטערדיק, אין אָוונטדיקן ליכט צעשווימען.

קינדער . . .

I

קינדער פון דער שטאָט... דער טורעמדיקער, גרויער,
אַף גאַסן איינגע בוימלאָזע — דערצויגן.
אַף זייערע וואַסערן שטיל — אין די קאַנאַוון
ציען זעגלען, ווייט אין לאַנד פון רעגנבויגן.

און אין פאַרנאַכטן פאַר די פענצטער, פייער־גאַניקעס און טירן.
געזאַנגען קינדערישע, אומעטיקע קלינגען:
ווי אין גערטנער בליענדיקע — ערגעץ איבער הויכן,
פאַר די נעסטן, פייגל אינם אָוונט זינגען.

II

קינדער, שמייכלענדיקע גרינג דורך טרערן,
געבענטשטע, אינם בלויען וואונדער פון דער וועלט:
דער הימל — שפּילנדיק אין טויזנט פאַרבן,
די ערד — אַ ליכטיקער אַראַבישער געצעלט...

און טאָג און נאַכט אַזוי אַ האַנט אַ ליבע,
דאָרט אויבן, וואונדערלעכע ליכט זיי צינדט.
און אַף דער ערד — אין זיבן זונען
דאָס לעבן גאָלדיק, ווי אַ מעשהלע זיך שפּינט...

אין אַ רוימישן גאָרטן

מירמל־בענק
און רייען ווײַס זיך ציענדיק קאַלאַנען.
ערגעץ נאָענט פאַרטאָן זשומט טיף פון שטאָט די גאַס —
נאָר דאָ אין טרויבן־בלעטער
און זוניקער ציפּרעסן־ביימער רו,
דער זוד־זייגער פירט שטיל זיין דינעם שאָטן פּאַס.

און פון דערמיט
זיך הויבט אַזוי אין קלאָרן גיפּס ארויס,
דער קאָפּ פון צעזאר — ווי ליכטיק־ווייסער שוים.
און ס'דאַכט:
עס הערט זיין אויער ווייטע גלאַדיאטאָר־טריט
און יובלנדיק די אַרענע אינ'ם אַלטן רוים.

און ס'ציטערט,
וויגט זיך דורך דער לופט פאַרטראַכט,
פון אַ פאַרגאַנגען וועלט אַ מעלאַנכאָלער שיין,
און בלייכט, פאַרגייט.
„סיק טראַנזיט גלאָריאַ מונדאַ".
אַזוי פאַרגייט די גרויסקייט פונ'ם זיין...

אין שטערן - ליכט

ווי ליכטיק שפאנט אזוי דער יעגער*)
דורך די בלויע ווינטער-טיפן פונ׳ם הימל!
ווי ליכטיק-ווייס פלאמט אריאן
פון מזרח האריזאנט;
דורך אומענדלאכקייט —
אין פענצטער מיר אקעגן!...

און אונדזערע וועגן,
אף אונדזער ערד,
גייען טונקעלער און גרויער
יאר נאך יאר,
דורך אפגעציילטע טעג און שעה׳ן.
און דורך די דורות
ווי קריגער אף א פעלד,
פאלן מיר און פאלן
אין קאמף אין אייביקן, פארלארן...

און אונדזער „וואונדער-צייט"
פון ראדיא און טאן-פילם
זינקט ווי א זון א בלוטיקע פארצויגן.
נאר ליכטיק אין זיין בויגן,
ווי אמאל פאר די פאסטוכער —
אף די נאכטיקע פעלדער פון אור,
שפאנט און שפאנט דער יעגער
און בלענדט — — — —
פון די ווינטער-בלויע הימלען...

*) א שטערן גרופע.

יאָרן

יאָרן פון אכצנטן יאָרהונדערט!
יאָרן פון מאָצאַרט, גלוק און היידן,
יאָרן וואָס בליען אויף
ווי מאַנדל־ביימער,
איידל־ווייס —
פון אונטער די פינגער פון קלאַוויר...

פאַר מיין טיר:
אין גערויש פון אויטאָס
און הויך־קלאַפּנדיקער באַן,
ווי ליכטיקן פלוצלונג, אויף אַמאָל,
ווי דורך צווייגן זוניקע —
מעלאָדיען — פון אַגאָוואָט און סאַראַבאַנד...
און פאַלן ווי בליטן,
אומגעריכט אַזוי,
דורך דער שטיינערדיקער גאַס
און איבער מיר.

און ס׳זוכט מיין בליק
אין דער הויכער קעגנאיבערדיקער וואַנט —
דעם אָפן־פענצטער
און סילועט־געזיכט,
געבויגן, אַריבער ווייסע ביינדלאַך פון קלאַוויר
וואָס זינגען, גיסן זיך דורך דער גאַס
און ליכטיקן אַרום,
אין יאָרן פון מאָצאַרט, היידן און גלוק...

אין האַרבסט

מ. באַסין'עז.

צייטיקע טרויבן און צייטיקע עפּל,
באַרן געדויטלטע
האָבן פון גאַס און מאַרק,
פון וועגענער אַראָפּגעזונגען
און דערמאָנט:
פון גאָלדיק צייטיקן האַרבסט,
וואָס ווייניקט ליכטיק ערגעץ,
פאַרביק, ווייט
אַריבער לאַנד און טייך...

און אינם ענגן שימלדיקן אַרום,
פאַר אַ גרויער וואַנט, באַגומען,
דאַרשטיק,
איינגעזויגן האָבן מיינע ליפּן
קילן האַרבסט — עפּל־זאַפט און טרויבן.
און פאַרלאָרן, אויפגעהייבן
האָט מיין בליק זיך אין דער הויך — — — —
ווי אַ הירש — דורך צאַם —
אין שטאָט־גאָרטן געפאַנגען,
קומט אין פאַרנאַכט
אין זיין ווינקל שטיל צו גיין,
פון זיין עמער דאָרט צו טרינקען.
און פונם וואַסער־פלאַך
זיין בליק
אַריבער הויכן —
קוקט שטיל און אומעטיק
אין אַוונטדיקן ווייט
פאַרלאָרן...

װאָרניש

אין טונקעלן װאַרניש פון מײן טיש, —
פאַר מײן פענצטער —
לײכט אַמאָל דורך נעכט אַרײַן
זילבערדיק, די לבנה.
און ציטערט, שפּיגלט דאָרטן לאַנג
װי אין טיפקײט פון אַ טײך...

דער טונקלער װאַרניש פון מײן טיש,
װי אַ נעץ אַ דינער
אין װאַסערן פאַרװאָרפן, טיף,
ציט דורך הױכן און מױערן
און פאַרנאַרט — די רונדיקע לבנה
אויף די פלאַכן פון מײן טיש,
צו שפּיגלען דאָרט פאַר מיר
װי אין טיפקײט פון אַ טײך...

##ביים האָדסאָן

דער האָדסאָן־ברעג אין פריע הארבסט־ווינטן פּאַרוויִט,
ציטערט, שפּיגלט זיך אין ליכטיק־גלאַטן וואַסער.
און ס׳לייכט דער הארבסט דאָרט טיף אַ גאָלדיק־בלאַסער
פון די פּאַליסאַדן שלייערס, גאָלדיקע געשפּרייט...

אַ שיף קומט אָן פון בלוי און אַמבער־מאַטן זייט,
מיט פאַרביק־העלע פאָנען פלאַטערנדיק אין לופט.
און ברייִנגט מיט זיך אַ מילד פאַרשכורנדן דופט,
דעם חלום: פון די לענדער טראָפּישע אין ווייט.

און פינקלנדיק זיך שפּרייט ווי ווייִן־צעגאָסענער, אַ ברעג פון ים,
מיט גריִנע פּאַלמען אינזלען און זעגלען זילבער־בלייך.
און ס׳הייבט אָקעגן זיך דאָרט זוניק אין דער הויך
אַ שטאָט, מיט גילדיקע קופּאָלן ווי אין פלאָם...

די שיף פאַרשווימט, די פאָנען פלאַטערן... און קאַלט
אַ גראָער נעפּל לאַנגזאַם אויף דער געגנט פאַלט.

דער גאַסן-שפּילער

אין זײַנע אויגן — הימלען
פון ווײַטע פאַרגאַנגענע זומערס.
איבער זײַן פּנים — קאַרבן,
ווי בײַטן צעאַקערטע פעלד,
יאָרן — ווי צײַטיקע זאַנגען
וויגן זיך פולע, אַריבער זײַנע אַקסלען.
און מיט גיטאַר אַף דער גאַס,
דערציט ער די טעג פון זײַן וועלט.

זינגען אַזוי זײַנע סטרונעס:
אַף רווישיקע גאַסן פאַרלאָרן —
פון פעלדער מיט זוניקע טרויבן,
פון קערב פול מיט ליכטיקע ווײַנען,
זוניקע טעג פון אַנדאַלוזיא
אין צײַט — ווי אין נעפּל פאַרשוואומען.
גאָלדיקע וועגן און יאָרן,
ווי ליכטיקע טויבן פאַרפלויגן.

זינגען און זינגען די סטרונעס...
און איבער די הויכן און פענצטער
בלאָנדזשען זײַנע אויגן און בלויען:
אַז שיקן זײַן גנאָד זאָל דאָרט עמיץ;
ווי אַמאָל אויף זײַן פעלד — איז אין שפּע
געפאַלן דער וואַרימער רעגן,
זאָל איצט אין זײַן הוט אין דער טיפער,
זײַן ברייט — אין מטבעות אים פאַלן...

איך בין דער יעגער . . .

איך בין דער יעגער פון „די ווילדע ענטל״.
כאָטש ווייטער זיינען מיינע טעג ווי די פון איבסענ׳ס צייטן —
איך גיי ארום אין הויז גלייך ווי דורך וואַלד — ארום וואַזאָנעס
און הער אין ווייט: ווי יעגער פון דער טיפקייט וואַלטן רייטן.

אַ בלעטל האָט פאַרגעלט און פאַלט... אָקטאָבער ווינטן ווייען.
און ס׳זוכט אין הימל-פּאַס מיין בליק די ווילדע ענטלעך ציען.
מיין פענצטער ברייט און הויך און גייט ארויס צום דרום,
נאָר פייער-גאַניקעס פאַרשטעלן — די פייגל זען איך פליען.

אַ טאָג אַ קילער... ווייסע זון. — דער ראַדיאַטאָר זשומעט.
און פלוצלונג: אַ האָרן-שאַל! ווי קלאָר און רופנדיק, באַנומען,
„פאַר-ריכ-טן!״ ציט אַ קול פון גאַס, וואו, נאָר דורך מיין
געמיט און גלידער
ציטערט, ציטערט אָט דער האָרן-שאַל, ווי פון אַ טיפן
וואַלד געקומען...

II

ווייטער האַפּן

אין ליכט פון אַקראָפּאָל

מיר איז מיין צייט און דור דערווידער,
וואָס איז אַ קינד — אַ וואַסער־קאָפּ געבאָרן.
און ס'זינגען אין מיין בלוט אַזוי די יאָרן,
די לאַנג פאַרגאַנגענע, ווי לידער.

פון טורעמס ליכטיקע, קאָלאָנען,
אַף וועגן אין שטיינער־שריפט נאָך שטראַלן:
די שפּורן פון דער אַנטיקער וועלט — געפאַלן,
פון דורות — דורכגעווייט ווי פאַרביק־העלע פאַנען.

און גיפּס און בראָנז און מאַרמאָר שפּילן
די לידער נאָך פון דאַן, אַף שטילע פליטן;
דורך גערטנער טיפע, אַלייען, בלומען־בייטן.
און מירמלנע פאָנטאַנען אין וואַסער־שפּריי אין קילן.

און ווי דער אַקראָפּאָל אַף אַטהענס הויכן,
אין זון־פאַרגאַנג, געבראָכן רויטע זיילן —
די וועלט ליגט בלוטנדיק מיט שאַרפע פיילן.
די וועלט, וואָס האָט געגאַרט די שפּיצן פון אָלימפּ
דערגרייכן.

פון בריוו

I

אַנהויב יולי.
און די איידעלע דינע מאַגנאָליאַ בלעטלאך
פאַלן שוין פון בוים.
און שיטן זיך אַריבער מיין גאָרטן-טיש
און גאָרטן-באַנק
און איבער דעם ווייסן קלאָרן
העפט פּאַפּיר,
אויף וועלכן איך שרייב צו דיר
אין ווייטן לאַנד...

און דורך די לאַנגע זוניק-שטילע טעג,
טולעט זיך מיין גוף
איינזאַם, אין טיפן גאָרטן-שטול.
מיט ווייסע וואָלקנס
וואַנדערט ערגעץ ווייט פאַרטרערט מיין בליק —
און דורך די גלידער מיינע
ציטערט דין די אָוונט קעלט...

II

הײנט. סוף יולי.
אין טאָג פון מײן געבױרן.
יאָרן —
גרױ און ליכטיק-װײסע װאָלקנס —
װי אין קילן, אָנהױב-װינטיקן סעפּטעמבער,
שװימען אָװנטדיקע,
רואיק, פאַר מײן בליק אין װײט.
און ציען — —
און מײן געדאַנק גײט אום
אױף לאַנג פאַרגאַנגענע װעגן
און באַגראָזטע קברים,
װאו עס רוען
די, — װאָס האָבן מײן שטיל לעבן
װי אַ ליכטיק גאָלדיק-פאָדים,
דורך דער װעלט — דורכגעפירט...

און פאַר די טעג פון יוגנט, װאָס אין װײט —
מײן האַנט — װי פאַר דער זון
פאַלט שטיל, אַריבער מײנע אױגן...
— — — — — — — — — — —
יאָרן — װאָלקנס. ליכטיק-װײסע, גראָע,
פײגל פליענדיקע פאַר אַ האָריזאָנט אַ װײטן.
פײגל װי אין גאָלדיק פלאַם,
װען צו דער נאַכט די זון נעמט רונד זיך נײגן...

גאָלדיקע נעכט

פון הינטער מיין שכנ׳ס דאַך
און איינזאַמען קאַשטאַנען-בוים,
פאַר האַלבער נאַכט —
אויפגעגאַנגען איז רונד, סוף-חודש׳דיק,
גאָלדיק די לבנה,
און נאַכטיק, טראַפיש אויפגעלויכטן
אין טונקעלן אַרום...
ווען איבער דער ראַדיאָ זינגענדיק
אויף שפאַנישע גיטאַרעס,
אויפגעגאַנגען זיינען פלוצלונג
פאַרפירעריש, לבנה׳דיק,
די לידער פון אַלבעניז...

אָ, ליכטיקע נעכט, געשטאַלטן!
פון מאַדריד, גראַנאַדאַ און קאַדיז...

און שפעט אין נאַכט,
אויף מיין געלעגער — די אויגן צו.
ווי וואונדערלאַך —
אין מיין זין געבליבן איז די לבנה
גאָלדיק הענגען,
ווי הינטער דעם קאַשטאַנען-בוים.
און דורך מיין בלוט
ביז ווייסן טאָג
געזונגען האָבן די גיטאַרן
פון גאָלדיק-בלאַסע נעכט. געשטאַלטן,
פון מאַדריד, גראַנאַדאַ און קאַדיז...

ווייסע וועגן . . .

דוד איגנאַטאָוו.

ווייסע וועגן — דורך די נעכט.
איבערן קאָפּ די שטערן בלויע פלאַמען,
ווי בלויער ספּירט־געצונדן
אין אומענדלעכקייט ;
פאַרכשופט ווי אַ נאַכט־וואַנדלער דיך צו פירן
וועג איין, וועג אויס...

ווייסע וועגן דורך דער וועלט,
בריקן שימערנדע אין דער לופט פאַרצויגן.
טריט אין טריט אַף ברוק —
נאָר וואו ? — אַף וועלכן פּלאַנעט אין גאַנג
קלינגען איצט די טריט ?
וואָס פירן דיך אויף און אָפּ ווי אין געזאַנג ארום
וועלט איין, וועלט אויס...

דער קילער וואַלקנדיקער פרילינג-טאָג

דער קילער וואַלקנדיקער פרילינג-טאָג
פּאַרציט
איבער מיין געמיט
שאָטנדיק געוועבן:
פון וועלקן איבם אַנהויב ווערן,
פון ציטערדיקן זיין
און אומפארמיידלעכן פאַרגיין
פון לעבן...

דער קילער וואַלקנדיקער פרילינג-טאָג
אין רעגן.
קעלטערט, נעצט איבער מיר און וועגן
און אויף די יונגע,
פאַלנדיקע בליטן,
פון מיין שכנ'ס גאָרטן
אָפּגעהיטן.
ווינטיק...
איבער מיינע אַקסל
נעם איך פעסט מיין מאַנטל מיר פאַרציען. —
אָ, פאַרבן-שפּיל!
פון דאַרבן און פון בליען...

ווי אַ שטראָם

דעם אָנדענק פון מיין מוטער.

ווי אַ שטראָם אַ לויטערער, אין וועג
דורך שאָטנדיקן וואַלד, —
פליסט דיין ליכטיק קלאָרער אָנדענק
זוניק איבער מיר...

און ווי אַ צווייג און ווייענדיקער בלאַט
אין וואַסער שטיל:
שפּיגלט מיין געשטאַלט
אין דיין לויטערקייט אַצינד;
און ווי דער שטראָם
אין אייביק וויטן גאַנג, פאַררינט.

אױף מיין וועג

אויף מיין וועג איז אָוונט צוגעפאַלן,
אָוונט, שאָטנדיק אין זון־פאַרגאַנג.
מיין טראָט ווערט שטיל—און דורך די גלידער
ציטיקט עפּעס ווי אין אַ רייפן זאַנג.

אויף מיין וועג איז אָוונט צוגעפאַלן,
אָוונט, שאָטנדיק אַזוי און באַנג.
מיין גוף נעמט לאַנגזאַם, נידעריק זיך בייגן,
ווי אויף דעם פעלד די ציטיק־פולע זאַנג...

ביים אָוונט טיי

די געלבע אַסטער־בלומען ציטערן אין וואַסער־קרוג.
ווי קאַלט דער אָוונט־ווינט אין פענצטער ווייט —
עס טוליעט זיך דער פויגל האַרבסטיק שטיל אין נעסט.
דער הימל פאַרבט און הילט זיך קופּער־רויט...

דער פרישער טיי אין דין־געבלומטן גלאָז
העל גליט און שפּיגלט זיך אין וויינשל־רויטן ליכט.
מיר טרינקען שטיל אין אָוונט־שעה פאַרטראַכט
און ווי דער טיי טיף רויטלט זיך אויף דיין געזיכט.

אַ דינער ליכט־פּאַס וויגט זיך אָף דער וואַנט
און וועבט זיך לאַנגזאַם, לייכט אַרום דיין קאָפּ.
און דייגע אויגן, קינדיש גוטמוטיק אַזוי
דיין געמיט פאַרטרוימטן, קלאָרע שפּיגלען אָפּ...

אַ באַנגער קלאַנג, — דער זייגער קלינגט, און קלינגט אָפּ פינף.
מיין קאָפּ זינקט לאַנגזאַם ווי פאַרוויגט אַזוי...
ווי בענטש איך אָט די גוטע שטילע אָוונט־שעה,
די רואיקע, מיט דיר ביים אָוונט־טיי.

ס י ל ו ע ט

פון ראָז איך געלב, פון געלב אין בלאַסן גרין.
און טונקל פאַר די שויבן איצט די נאַכט זיך ציט ;
אין שטול — פאַררוקט, אין מאַטן ליכט — איך זיץ און האָרך:
ווי ס'שאַרן אויף דעם דיל זיך שטילע דיינע טריט...

און פון דער ווייט — די הענט פאַרלייגט אַזוי אין גיין,
פאַרשוואומען האַלב אין נעפּל שווין דיין סילועט
מיר מאָלט : — אַן אַלטער גאָרטן האַרבסטיק שפּעט, פאַרלאָזט.
און אַף אַ סטעזשקע דאָרט אַ פּאַווע איינזאַם טרעט.

ברעגן פון ים

I

אַף דעם ברעטער־גאַנג, אויף און אַפּ אַזוי,
ים מיין ים, דיר, — מיינע אָוונטדיקע שעהן.
אַף דעם ברעטער־גאַנג אומעטיקע לאַנג
מיינע אויגן איבער וואַסער־ליכט זיך בלאָען...

גאַס און שטאָט אין טאָג־פאַרגאַנג פארשוואומען,
פאַר די אויגן — ים און הימל טיפן, —
גיי איך מיט דעם ברעג — און אין די ווייטן
אָוונט בלאַנדזשענדיק, די וואָלקן, שיפן.

קיל אין ווינטיקן אָקטאָבער ווייען
מיינע קליידער, — זעגלען גאָלדיק אָנגעצויגן.
זון־פאַרגאַנג און ווינט אַף מאַסט און וועלן —
לאַנד אַ לאַנד אין ווייט, אין ליכט פון רעגנבויגן!

אָוונט־זון... און אינלען, לענדער, ימים
ווייטע, וואונדערלאַכע, גייען אויף פאַר מיר און שטייגן.
און ווי דער קאָרסיקער אַמאָל אַף „סיינט העלענע"
גיי איך אויף און אַפּ אַזויביים ברעג אין שווייגן...

II

מיין „וואַטערלו״ — אין שקיעה ליכט
ליגט ערגעץ ווייט אין פלאַמען,
און איך — אַ מידער — צי צוריק
אַריבער זיבן ים׳ען.

מיין ווייסע פאָן, אַ שטילע ווייט
פון בלאָע אָוונט-הויכן.
און האַפנם פרידלעכע אין ווייט
פון וואַסער-טיף זיך בלייכן.

מיין טאָג אין רויש און מי אַוועק,
אַף גאַסן-מערק און שוועלן.
און ווי אין מאָרגן-ליכט אַזוי
מיין וועג נעמט פאַר מיר העלן:

ווי צו דעם ברעג פון ימים ציט
דער דינער שטראָם, פאַרלאָרן
אין אייביקייט, — אַזוי מיין וועג,
דער גאַנג פון מיינע יאָרן.

III

איבער די פעלזיקע ברעגן,
ווייט איבם ים דורכגעצויגן,
ברעכן די ווינטיקע וועלן,
ווייסן זיך, שוימען זיך, לייגן...

פליגל און פליגל פון מעוועז,
הייבן זיך, שטייגן און פאַלן,
קרייזן אין גרינלעכן אָוונט,
וויגן אין לופט דורך און שאַלן.

נאַכטיק. אָף גלאָקן און טורעם
צינדן זיך, רויט־גרין לאָמטערן ;
טיפּער פאַרהילט אין מיין מאַנטל —
גיי איך דורך בליענדע שטערן.

IV

טריט און טריט אין נאַכטיקן אַליין,
שטיל אין ווייט — ווי פאַרלאָזן אַ געצעלט.
אויף דיין אָנגעזיכט דעם הימלס בלאָ געוועב
שפּינט און שפּינט, אַרום דיר און דער וועלט.

שפּעטער טורעמדיקער זייגער־קלאַנג.
וואָסער צייט אַצינד און וועלכע שעה ? —
הויך פירט מאַרס זיין רויט־לאַמטערן פאָן, —
און דיין גאַנג אַזוי — גלייך ווי ניט דאָ.

טריט און טריט אין נאַכטיקן אַליין,
שטילע, ווי אין שאָטן־מיטגאַנג, אויפגעלייזט.
נאַכט און ים אַ קאַרוסעל — און דו —
ווי אַ שטערן אינם מילך־וועג, גייסט און גייסט.

סינגאַפּאָר

איינפאַכע און שטילע וואָכעדיקע רייד.
און פּלוצלינג !
אַך אויפבליץ
פון אַ זעלטן ציטערדיקן וואָרט :
אַ נאָמען פון אַ לאַנד,
אַ ווייטער אינזל-פּאַס, —
און ס'ווערט דיין אויג פאַרקלערט אַזוי.

און ס'ציטערט אַט דאָס וואָרט, וויברירט
אַדורך דיין האַרץ,
אין אויפגעלויכטענעם געדאַנק,
ווי ערגעץ ווייט אַ טאָן, פאַרטראַכט,
אַריבער סטרונעס דורכגעפירט —
און לאָזט פאַרחלומט לאַנג...

אַזוי־אַ זינגט און זינגט דיין נאָמען מיר,
דו אינזל-ברעג — פון ווייטן ים אַרוים —
אַ. סינגאַפּאָר !

צו אַ כינעזער

מיין מאַנדל-אויגיקער!
אַ, דו וואָס קען ניט נאָר
ביז שפּעט אין נאַכט,
איבער פרעמדן, ברודיק וועש,
שטיין אַזוי געבויגן,
נאָר אָפט:
די לאַנגע ליולקע אינם מויל —
פאַרחלומט זיצן שטיל
און מיט דעם בלויען דינעם רויך,
איבער כינע'ס לאָטוס גערטנער
ווייט זיך טראָגן...
מיין האַנט-דרוק דיר!

מיין מאַנדל-אויגיקער!
אַ, דו וואָס קען ניט נאָר
די רייז-מאכלים גיך,
מיט שטעקעלעך, פאַרצערן,
נאָר אָפט:
די העמדער איינגעפּאַקט —
פאַר מאַטן גאַז-ליכט
לייענען, אין שטילער איינזאַמקייט,
די צאַרטע וואונדערלעכע לידער
פון לי טאַי-פּאַ.
פאַרלאָרענער — געבענטשטער דו! —
מיין גרוס דיר, דאָ!

לייענענדיק קאָנפוציוס

פון צווישן די געלע בלעטער און אַלטע טאָוולען פונם בוך,
ווי קלוג
ווייען דופטיקע ארוים
דעם חכמס רייד.

די טאָוולען צו. — מיין קאָפּ געבענטשט פון מייסטערס רו
זינקט לייכט. —
ווי לייכט אַריבער מיר
וואָלט ליכטיק דין געפאַלן ווייסער מאַנדל־צוויט.

דער אָריענט

ווען אויף דעם מערב-זוים דער טאָג אַ זוניקער דערברענט,
און יעדער דאַך און בוים-שפּיץ אין קאָראַל-רויט גליט:
ווי טיף פאַרבענקט טויכט אויף פון ווייט אַזוי אַמאָל און ציט
דער ווייך פאַרחלומט, זוניק-שטילער אָריענט.

אין טיפן קופּער-פאַרב די לאַנדשאַפט ליגט געשפּרייט;
אַ זים צעגאָסן מידיקייט אין לופטן הייגט,
אַ קאַראַוואַן זיך ציט און בשמים מיט זיך ברייגנט
און דינער טאַצן-קלאַנג דעם קאַראַוואַן באַגלייט.

און ערגעץ רואיק אויף ווייכע טעפּיכער געבעט,
מיט וואַסער-ליולקע — עמיץ שטיל זיין חלום שפּינט.
אין זון און רויך — די רער אַ פאַרביקע זיך צינדט
און פינקלט העל אין בלאַסן גאָלד און פּורפּור-פיאָלעט.

דער טאָג פאַרבלייכט... ס׳צינדט ווייס אין פלאַם אַ שטערן אויף און בלענדט —
און ווייט און ברייט שוועבט טיף פאַרבייגקט דער הויך פון אָריענט.

III

אונטער זון און שטערן

אױף אונדזער װעג

אַ, װיפֿיל שײנקײט און װיפֿיל טרױער איז פֿאַראַן
אין גרױסן װאַנדער פֿון אונדזער אידיש לעבן;
װאָס ציט אַרום די ריגנען פֿון דער גרױסער װעלט
אַ „פֿײער־פֿױגל״, דורך טונקעלע געװעבן.

אַ, װיפֿיל שײנקײט און װיפֿיל טרױער איז פֿאַראַן,
אין לופֿט אַזױ אין אײנזאַמקײט צו ציען.
און װי די שטראַלנדיקע פֿיש אין גרונט פֿון ים,
פֿון זיך אַלײן, דאָס ליכט אין חושך גליען...

אַ, װיפֿיל שײנקײט און װיפֿיל טרױער נאָך באַשערט
איז אונדזער דור — דעם ליכטער־גאַנג צו פֿירן;
דעם „האָריג־מאַנטל״, קיניגלעך פֿאַרנומען, טראָגן
און סאַמעט־ליב אַרום דעם לײב אים שפּירן.

טעג אין קריג

I

אָ, די מעלאַנכאָליע לאַנד אין ווייטן פלאַנדערן —
וואָס וויל עס מיר פון זינען ניט ארויס!...

דער טאָג איז שטיל.
און גאָלדיק אין מיין פענצטער בלענדט די מיטאָג-זון.
און לאַנגזאַם, פאַסנווייז
צעהיינגט ארום זיך אַ זוניקער געוועב,
דורכזיכטיק און דין...

ס'שפרינגען מיינע גאָלד-פיש אין דער זון
פון טונקל-גרינעם טיפן וואַסער-גלאָז,
און ליבע מילדע רואיקייט
אין זונען-גאָלד זיך שפרייט ארום.
נאָר אָ, די מעלאַנאָליע-לאַנד אין ווייטן פלאַנדערן,
וואָס וויל עס מיר פון זינען ניט ארויס!...

II

זיי זיינען אין גרויען מאָרגן־ליכט אַוועק
מיט ביקס און בלאַנקן שווערד.
און בלוטיק האָט אין גרויען ליכט
געפאַרבן זיך די ערד.

זיי זיינען מיט שטילן געזאַנג אַוועק.
און שטיל האָבן אויגן געטרערט —
זיי זיינען אין גרויען וויט אַוועק
און האָבן צוריק ניט געקערט...

III

מאָן־צעבליטע פעלדער,
פלאַמיק־רויט ;
און ווי קערנער — קברים
דורכגעזייט...

וויין געדיכטע גערטנער,
טרויבן־גלוט —
און אין קוסטן קברים,
עמיץ רוט.

איינזאַם וויסטע וועגן.
און אין מיט
איבער שטילע קברים
עמיץ קניט...

אין ערשטן טאָג פון מאַי...

אין ערשטן טאָג פון מאַי
בליען אין מיין זכרון:
וויים און פורפל-בלוי
אַקאַציע-הייַנגלעך,
דופטיקע וויסטעריא
און חלומות
פון אַ לויטער וועלט...

פון שפיטאָל

אין קראַנקן-צימער, די פרישע בלומען אין די וואַסער-וואַזעס
בלענדן.
און אויסגעמישט אין לופטן גייט דער ריח פון קאַרבאָל
און יאָד —
אַ פרילינג-טאָג אַ זוניקער אָן פענצטער גאָלדיק אָנגעהאַנגען
און פון ווייסע קישנס, אומעטיקע אויגן — זוכן אינם ווייט
דעם לעבנס-סוד...

אין גאַסן, הינטער ווענט און דורך די שפּיגלדיקע פענצטער,
דאָס לעבן גייט און זשומט ווי דורכן פרישן וואַלד אַ שטראָם.
און דאָ, די בעטלעך-שורות ווינטערדיק אין ווייסן בלאַנקן
מיט גופים שטיל, — ווי שפענדלעך אויסגעשפּיגן פונם ים
מיט שוים.

דער טאָג פאַרגייט... און ס'פאַלן שטילע סודות'דיקע טריט
און רייד.
און פון די ווינקלען, אימהדיק אַזוי ארום די נאַכט זיך שפרייט,
אַ בלומען-דופט אַ האַרבער פון די וואַזן, וועלקנדיק שוין ציט
און פון דער נאָנט געהיים, אַ גוף פאַר דער אייביקייט ווערט
אָפּגעשיידט.

ט ו י ט

דורך די גאַסן פון כנען;
דורך די פעלדער פון מואָב —
און אין די הייגנענדיקע גערטנער פון בבל און רוים
געבליט האָט דער בוים און די בלום,
געבליט און פאַרבליט.
און מיט הענט אויסגעשטרעקט
און אויגן — פאַרמאַכטע,
נאָכגעגאַנגען זיינען דורות
שטיל דאָס געזאַנג
און אומעטיקן שפּילן
פונם טויט...

און אַלט און יונג,
און קינדער קליינע,
ווי בלומען —
האָבן זיך אויף פעלדער און וועגן
אין בייטן אויסגעשפּרייט
פאַר דעם „זיגער",
וואָס גייט פון לאַנד צו לאַנד,
פון דור נאָך דור —
דורך גאַסן, שטעט און פעלדער
און אויף אונדזער וועג...

אשקלון

אָ. אשקלון! —
דורך דײנע נאַכט־בלויע און יובלענדיקע גאַסן,
וואו ס׳האָט דער בלינדער שמשון,
הינטער לײכטנדיקע פאַראוים געטראָגענע שטורקאַצן,
געפּלאָנטערט, אַ באַזיגטער,
זײנע פיס אין קײטן.

אָ, אשקלון, דו זיגערין!
וואו איז דײן זיג אַצינד?...
פאַרטראָגן האָט דער ווינט
דעם לעצטן שפּור פון דײנע חורבה טעמפּלען.
און איבער דײנע גאַסן
הויבט דור נאָך דור
דער קאַלך־שיכט העכער זיך און העכער
און שלאָפט אין שטויב צוזאַמען מיט דײן גאָט דגון.
אָ, זיגערין! —
פאַרגאַנגען אין דײן ליכט...

הויכן

איך וועל גיין מיט דיר
אַף וועגן,
וואָס ליכטיקן דורך הויכן,
ווי פּאָסן לבנה־ליכט
אַף נאַכטיקע וואַסער־ברעגן
פון אַן אומבאַקאַנטן לאַנד.

טריט אין לויטערקייט
און פרידן.
פון געדאַנק אַזוי
צייט — און טעג פאַרנומען —
און די אויגן:
וואונדער פון די הויכן זעען.

ציפּרעסן
(אימפּרעסיע)

ציפּרעסן־קרוינען אין דער אונטער־זון,
אַף הויכקייטן פון בערג —
ציען זיך צו ווייסע גייענדיקע וואָלקנס,
וויגן גאָלדיק־גרינע קעפּ.

זון און וואָלקנס ליכטיק גייען,
און פאַרגייען הינטער בערג —
צוגעוואָרצלט די ציפּרעסן
וויגן אומעטיק די קעפּ.

אינדיאַנער זומער

אַ גאָלדיקע ליכט
פון סוף זומערדיקע טעג.
אַף יעדן וועג
און אַף יעדן געזיכט...

אַ זוניקער שפּיל:
פון ווייט — און פון דאָ
דורך רייפיקער שעה —
ציט דאַרבנדיק, שטיל.

אַ לויטערקייט גליט
פון קומען, — פאַרגיין.
און ביז צום געוויין
איז מיר מיין געמיט.

אין גאַנג פון די טעג

סערין. ווי אַ לאַנדשאַפט האַרבסטיק אין בלעטערפאַל —
דערגרייכט האָב איך די שעה'ן פון געמיט:
ווען יעדע אומרו — ווי דער פויגל וואו פאַרפליט
און ליב ווערט דורך די טעג — אַן איינציקער זונען־שטראַל...

און אַף די ליפּן אַ דינער שמייכל זיך צעשפּרייט.
און ציטערט אָפּט שטיל דורך אין אַ באַהאַלטן שפּאַט,
אַף יאָרן, וואָס האָבן אומגעזוכט גלוסטן פון אַ גאָט
פון דעם אַלימפּ... און זיינע שפּורן האָבן שוין פאַרוויילט.

און איבער זיילן פון זיין חרובן טעמפּל, פאַלנדיקע ווענט,
שפּילן פאַרבן, פייערן, ווי אין האַרבסט אַ זון־פאַרגאַנג.
און ס'ציטערט אין דער לופט אַרום אַ שטילער קלאַנג,
פון אַ וועלט, דאָ אויפגעגאַנגען און ווי אַ טאָג אַ זוניקער דורכגעבלענדט...
און פון דער וועלט — ווי פונם ים אין מושלען, דער שטילער זשום
אין מיר זיך טראָגט, אין גאַנג אַזוי דורך גאַסן רוישנדיק אַרום.

פענצטער צום ים . . .

פענצטער צום ים.
ליכטיק גרינע שויבן.
און ס׳וויגט דער ים
זיין דין געקארבטן וואסער
אונטדיק, פארוויגט...

פאר דעם הימל־ברעג,
אינם וואסער־ווייט
— ציען קאראוואנען
זעגל־שיפן, ווים.
פאר די גרינע שויבן
אויגן, קינדיש־שטיל,
וויינען, אינם גרינעם,
ליכטיקן פארנאכט...

דער גריל

אווּרעמלען.

די פּייער־פליגן צינדן גאָלדיקע לאַמטערן אינם גראָז,
דער אָוונט בליט אַ ליכטיקער מיט פּייערלעך און שטערן.
פון ווינקל־קיך דער גריל נעמט ציטערדיקער שפּילן
פאַר שטוב און פעלד און פאַרן קינד וואָס וועט דורך נאַכט
אין שלאָף אים הערן.

און שטייגן פונם קישן וועלן לייטערס זילבערדיקע פאַרן
קינד און ציען
אין שטערן־רינג. און אָננעמען וועט ער אַזוי דעם „שעפּער" *)
איך די הויכן...
דער גריל שפּילט לאַנג און הימלעך אין דער טונקל
ביז בלויע מאָרגן־פּאַסן צו די פענצטער גרייכן.

דער זומער טאָג וועט דורכציען אין שטראַליקע געשפּאַנען.
און באַרג און טאָל און פעלד און שטוב דער אָוונט בלוי
וועט הילן.
און ליכטיק פאַרן קינד דער „שעפּער" פון די הויכן וועט
זיך בויגן
און הימלעך אין זיין ווינקל וועט דער גריל דאָרט שפּילן,
שפּילן.

*) אַ שטערן־גרופּע.

פאַר מיין פענצטער . . .

אָוונט. פאַר מיין פענצטער ברענט אַ גאַס־לאַמטערן,
ציט זיך אין מיין צימער בלוי־ווייס דינער ליכט:
צינד איך ניט קיין פייער, זיץ מיר שטיל אין וויג־שטול
און דאָס ליכט פון דרויסן פאַלט אויף מיין געזיכט.

חלומט מיר פון נאָרד־לאַנד — העלע נאַכט, פאַרטרוימטע.
ערגעץ אין דער ווייטקייט פאַכן פליגל שטיל. — — —
און פון שלאָף געוועקטע פליען ווילדע שוואַנען
און די נאַכט־לופט ציטערט און צעוויינט זיך קיל...

חלומט מיר די נאַכט־זון פון דעם ים געבאָרן.
ווי אַ גייסט פון אָפּגרונט שפּירט די געגנט אויס.
און די פיאָרדן דרעמלען, הילן זיך אין רויטקייט
און די שפּיצן פעלזן שטרעקן רויט ארויס.

און אין רינג פון ברעגן, ווי אין אַ גאָלדן בעכער,
פליסט דער שטראָם און פינקלט, ברענט ווי רויטער וויין.
נאָענטע הענט געהיימע, וויגן שטיל מיין וויג־שטול —
און דאָס נאָרד־לאַנד שפּרייט זיך, וואַקסט אין מאָרגן־שיין.

אין אָנקום פון אונדזער טאָג...

זוניקע, לויטערע פרימאָרגנס,
ווי לויטערע קינדער יאָרן —
לויכטן אויף אַמאָל אַריבער דיינע ברעמען
דערוואַכטע ערשט פון שלאָף
און האַלב געעפנט:
אַקעגן אַ העלער
און בלענדנדיקער ניי-געלייטערט ליכט...
דיין אויג שטראַלט אויף,
ווי ס'וואָלט געזען די וועלט
אין אויפגאַנג ערשט
און ריין, אין איר באַשאַפונג.
און ווי אין טאַנען-בוים,
אַ יעדער נאָדל-צווייג
אין אָנקום פון'ם ווינט,
אַ יעדער גליד דיינס זינגט אויף!
ווי מאָרגן-לאַנד,
ווי וואַלד און פעלד —
אין ליכט און פאַרבן-שפּיל.
און טיף און וואונדערלאַך אין דיר
גייט אויף
דאָס שטילע ליד
פון וועלט און זון.
וואָס גריסט דיין ערשטן בליק
אין אָנקום פון'ם טאָג, —
אין מאָרגנדרו און פרייד...

***

אקעגן דיר,
אין פלאַטערדיקער שפּיל —
דיין קינד דערוואַכט.
און זינגט זיך שטיל,
ווי דער פויגל פרי
אין מאָרגן לופט...
און באַלד אַליין,
אין זון געוועב
זיין קול גאָר פלוצלינג זיך צעלאַכט.
און ס׳דאַכט:
דיין אייגן קול דאָס לאַכט אַזוי
אין דינעם יונגן קלאַנג,
אַף וועגן גאָלדיקע.
און ווייט — ווי אַמאָל אַזוי
דורך פעלד און וואַלד.
און איבער טייכן מאָרגנדיקע
אין פריער שעה...
און ס׳דאַכט:
דאָס לעבן דיינס
גייט איצט אַ זוניקער ערשט אויף...

***

האַלב אַכט. —
און דורך די גאַסן, שטילע,
דער לעצטער רעדער-סקריפּן
פון מילך-וועגען פאַרגייט.
און טירן, פענצטער קלאַפּן אויף
און פון אַ שכן, נאָנט
אין לייכטער און פאַרטראַכטער פרייד.
די ערשטע פּיאַנאָ-קלאַנגען
פון אַ סאָנאַטע שטייגן אויף...

דיין הארץ זינגט מיט:
אַלעגראָ, — אַנדאַנטאָ, —
די וואונדערלאַכע רייד און טענער
פונם מייסטער, איבער דיר.
און לייכט אַזוי ווערט דיר דער טאָג
ניט לאַנג געבוירן...
דיין הארץ שלאָגט שטיל
און רואיק,
פאַרן ווייסן מאָרגן־טיש געגרייט.
און פאַר דער קאַווע־שאָל,
דיין בליק אַ רגע וואַנדערט נאָך אין ווייט
פארחלומט האַלב — — —
אין אַט דער נייער, מאָרגן־וועלט
דער לויטערער, אין רו...

*
**

נאָר לאַנג איז שוין די וועלט
נאָך איר באַשאַפונג.
און פאַר דיין טיר
שוין וואַרט אויף דיר
די לעצטע נייעס
פון אָוונט און פון נאַכט.
און פאַר דיין בליק פאַלט שווער
אין קעסטלדיקע מעלדונגען פון די,
וואָס האָבן ערשט אַליין
דעם אַרויסגאַנג
פון אַט דער „וואונדערלאַכער" וועלט געזוכט.
פון די וואָס זיינען — מיט קעפ אַראָפּ
פון שווינדלדיקע גאָרענס —
געפלויגן צום אַספאַלט און ברוק...

און ווער מיט שטריק,
און ווער מיט גאַז,
און ווער פון בריק
אין וואַסערן פון טייך דאָס לעצטע רו געזוכט.
— — — — — — — — — — — —
און שווערער ווערט דיין בליק,
און שווערער וואָלקנדיקער
דיין לייכט געמיט...
דיין טראָט איילט גיך
צום סאַבוויי־צוג,
וואָס פירט דיך ווי דורך נאַכט
צו דייך טעגלאך מי, ווייט, בלינד.
און לאַנג שוין איבער דיר
ווי נעפל האַרבסטיקער
דיין מאָרגן פרייד און זון
אין ווייט צערונען שווימט — — —
און ווי דער צוג — דיין לעבן דאָרט
דורך חושך — יאָגט און יאָגט...

מיין שטערן

אונטער מיין שטערן,
מיין ווינקל — מיין וועלט ;
אין ליכטיקע דורות
אָוונט-בלוי העלט...

אין ליכטיקע ריגגן
און שטראַליקער קייט,
דורך פלאַמיקע רוימען
מיין שטערן-ליכט גייט.

איין גאָלדיקער בויגן —
וועלט איין און וועלט אויס,
דורך מילך-וועגן — תהומ׳ען
אריין און אַרויס...

היינט ווי אַמאָל

היינט ווי אַמאָל, בליט דורך גאָלדיקע טעג
אין ווייס־בלויען בעז — דער בוים אַפן וועג...

און איבער דעם פעלד ווי אין אוראַלטן זיין;
דער זאַנגיקער ברויט און דופטיקער ווייַן.

אין טאָלן די רואיקע שאָף און די רינד —
און ס׳פּאַשען זיי שטילע — אַ גרייז, צי אַ קינד.

און פליגל פון שוואַלבן — אין זוניקער בלוי —
אַ ליכטיקער שנור — אין די דורות אַזוי.

און נאָנט דורך די וועגן און שטעט, ווי געשפּרייט
ליגט אַזוי פינצטער צעלייגט נאָך די נויט.

און איבער די גאַסן פון שטיין און גראַניט,
אין מענטשלעך געראַנגל, דער בלוט שנור נאָך גליט;

מיט שווערד זיך געטראָגן דורך לאַנד, און פאַרלענדט.
און איבער באַזיגטע — פאַרפאַנצערטע ווענט...

פון אַשור ביז רוים און ביז אונדזערע טעג:
איינאיינציקער ליכטיקער — בלוטיקער וועג.

אינהאַלט:

I

איבער גאַסן און וועגן

היינט ווי דאַן — 5
אין בבל־טורעם פון אונדזערע טעג — 6
גאַסן פון ניו יאָרק — 8
אין מיטן פון די רייד — 10
פּאַסטאָראַל — 11
אין דער מיטאָג־שעה — 12
איבער אונדז — 13
קינדער — 14
אין אַ רוימישן גאָרטן — 15
אין שטערן־ליכט — 16
יאָרן — 17
אין האַרבסט — 18
וואַרניש — 19
ביים האָדסאָן — 20
דער גאַסן־שפּילער — 21
איך בין דער יעגער — 22

II

ווייטער האָפן

אין ליכט פון אַקראָפּאָל — 25
פון בריוו — 26
גאָלדיקע נעכט — 28
ווייסע וועגן — 29
דער קילער וואָלקנדיקער פרילינג־טאָג — 30
ווי אַ שטראָם — 31
אַף מיין וועג — 31
ביים אָונט־טיי — 32
סילועט — 33
ברעגן פון ים — 34
סינגאַפּאָר — 37
צו אַ כינעזער — 38
לייענענדיק קאָנפוציוס — 39
דער אָריענט — 40

III

אונטער זון און שטערן
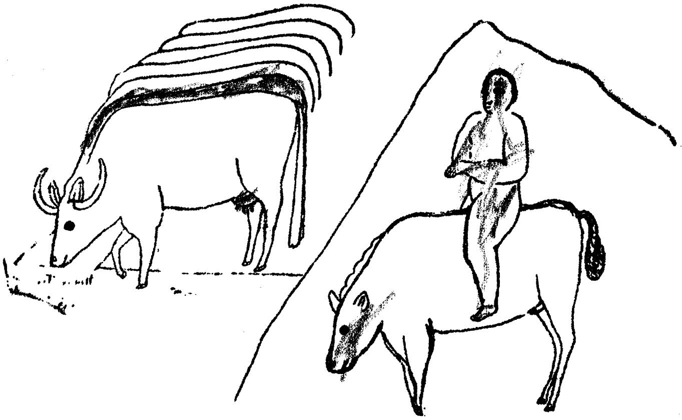
אַף אונדזער וועג — 43
טעג אין קריג — 44
אין ערשטן טאָג פון מאַי — 46
פון שפּיטאָל — 47
טויט — 48
אשקלון — 49
הויכן — 50
ציפּרעסן — 50
אינדיאַנער זומער — 51
אין גאַנג פון די טעג — 52
פענצטער צום ים — 53
דער גריל — 54
פאַר מיין פענצטער — 55
אין אָנקום פון אונדזער טאָג — 56
מיין שטערן — 60
היינט ווי אַמאָל — 61